

ZARZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 22 maja 1957 r.

w sprawie udzielania pomocy kredytowej Państwa na rozwój produkcji rolnej i rzemiosła wiejskiego.

Na podstawie § 1 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1950 r. w sprawie zakresu działania Ministra Finansów i zmiany zakresu działania Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego (Dz. U. z 1950 r. Nr 22, poz. 188 oraz z 1951 r. Nr 25, poz. 185 i Nr 51, poz. 364), § 10 ust. 2 uchwały nr 1022 Rady Ministrów z dnia

17 grudnia 1955 r. w sprawie wykorzystania miejscowych materiałów i surowców budowlanych (Monitor Polski z 1956 r. Nr 4, poz. 29), § 15 pkt 1 uchwały nr 107 Rady Ministrów z dnia 25 marca 1957 r. w sprawie osadnictwa rolnego (Monitor Polski Nr 28, poz. 188) oraz § 6 uchwały nr 110 Rady Ministrów z dnia 25 marca 1957 r. w sprawie zapewnienia środków dla rozwoju spółdzielczości produkcyjnej (Monitor Polski Nr 28, poz. 189) zarządza się, co następuje:

I. Zasady ogólne.

§ 1. Rozmiary pomocy kredytowej Państwa na rozwój produkcji rolnej i rzemiosła wiejskiego na poszczególne lata ustalone przez Ministra Finansów w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa określają plany kredytowe banków.

§ 2. Pomoc kredytowa Państwa powinna stanowić w zasadzie tylko uzupełnienie środków własnych kredytobiorców.

§ 3. Kredyt może być udzielony wyłącznie w razie zapewnienia jego spłaty przez kredytobiorców.

§ 4. Otrzymany kredyt powinien być zużyty przez kredytobiorcę zgodnie z przeznaczeniem.

§ 5. Pierwszeństwo w otrzymywaniu kredytów posiada ludność, której głównym źródłem utrzymania jest rolnictwo.

II. Kredyty dla rolniczych spółdzielni produkcyjnych.

§ 6. Rolnicze spółdzielnie produkcyjne mogą korzystać z udzielanego przez Bank Rolny kredytu krótkoterminowego i długoterminowego na nakłady produkcyjne oraz z kredytu długoterminowego na nakłady inwestycyjne, związane z prowadzeniem i rozwojem gospodarstwa rolnego, na zakup, wydzierżawienie i uruchamianie małych obiektów przetwórstwa rolnego, na budowę i uruchamianie małych wytwórni materiałów budowlanych, na budownictwo dla członków spółdzielni produkcyjnych.

§ 7. Krótkoterminowy kredyt na nakłady produkcyjne może mieć formę:

- a) bieżącego uzupełniania środków własnych spółdzielni pod warunkiem zobowiązania się spółdzielni do przeprowadzania operacji pieniężnych za pośrednictwem banku,
- b) jednorazowych, udzielanych na podstawie doraźnych wniosków spółdzielni pożyczek na ściśle określone cele.

§ 8. 1. Długoterminowy kredyt na nakłady produkcyjne udzielany jest na zagospodarowanie odłogów, zagospodarowanie pomelioracyjne łąk i pastwisk, zagospodarowanie użytków zielonych i hal górskich, na zakup inwentarza martwego nie zaliczanego do środków trwałych, na spłatę członkom wkładów odpłatnych nie mających charakteru środków trwałych i na inne cele produkcyjne.

2. Długoterminowy kredyt na zakup inwentarza martwego nie zaliczanego do środków trwałych może być udzielany jedynie nowoorganizowanym spółdzielniom w pierwszym roku ich gospodarki zespolonej.

§ 9. Na wszelkie nakłady inwestycyjne spółdzielni w danym roku udzielany jest ogólny kredyt długoterminowy bez szczegółowego określania przeznaczenia.

§ 10. 1. Krótkoterminowy kredyt na nakłady produkcyjne płatny jest po zakończeniu tego okresu produkcyjnego, na który został zaciągnięty. Termin spłaty nie może przekraczać 18 miesięcy.

2. Okres spłaty długoterminowego kredytu na nakłady produkcyjne nie może przekraczać 4 lat z możliwością zastosowania karencji do 2 lat.

3. Kredyt długoterminowy na nakłady inwestycyjne płatny jest w okresie dostosowanym do warunków gospodarczych zainteresowanej spółdzielni. Okres spłaty nie może przekraczać lat 30 z możliwością zastosowania karencji do lat 6.

§ 11. 1. Warunki i wysokość udzielanych kredytów oraz terminy ich spłaty ustala bank w porozumieniu ze spółdzielnią produkcyjną.

2. Decyzję o przyznaniu kredytu bank podejmuje na podstawie opinii komisji kredytowej, w skład której wchodzi przedstawiciele prezydium powiatowej rady narodowej i związku spółdzielni produkcyjnych.

§ 12. 1. Kredyty udzielane są na wniosek zainteresowanej spółdzielni. Spółdzielnia produkcyjna ubiegająca się o kredyt zobowiązana jest do złożenia następujących dokumentów:

- a) odpisu uchwały ogólnego zebrania członków określającej górną granicę zobowiązań,
- b) preliminarza wpływów i wydatków spółdzielni na dany rok,
- c) odpisu bilansu za ubiegły rok.

2. Spółdzielnia nowoorganizowana składa prócz dokumentów określonych w ust. 1 lit. a) i b) — wyciąg z rejestru sądowego stwierdzający zarejestrowanie spółdzielni oraz poświadczony przez sąd odpis statutu.

3. Na zabezpieczenie udzielonego kredytu spółdzielnia składa w banku skrypt dłużny. Bank może żądać od spółdzielni złożenia dodatkowego zabezpieczenia udzielonego kredytu w formie uzgodnionej ze spółdzielnią.

§ 13. 1. Bank uprawniony jest do badania gospodarki spółdzielni, która ubiega się o kredyt bankowy lub z kredytu takiego korzysta. Badanie to obejmuje swym zakresem możliwości płatnicze spółdzielni oraz celowość zużycia i stan zabezpieczenia kredytu.

2. W przypadku stwierdzenia poważniejszych nieprawidłowości w gospodarce spółdzielni, grożących niewywiązaniem się jej z zaciągniętych zobowiązań wobec banku, bank ma prawo wstrzymać dalsze kredytowanie bądź uzależnić je od podjęcia przez spółdzielnię odpowiednich środków w celu doprowadzenia gospodarki do należytego stanu.

§ 14. Finansowanie spółdzielni produkcyjnych przez Bank Rolny odbywa się przy zachowaniu pełnej swobody spółdzielni w dysponowaniu ich majątkiem i środkami finansowymi.

III. Kredyty dla zespolów, spółek, zrzeszeń i kółek rolniczych.

§ 15. 1. Z kredytów mogą korzystać zespoły, spółki i zrzeszenia, posiadające i nie posiadające osobowości prawnej, zorganizowane przez rolników gospodarujących indywidualnie i inne grupy ludności wiejskiej w celu wykonania określonych zadań gospodarczych.

2. Kredyty mogą być udzielane również kółkom rolniczym w przypadku prowadzenia przez nie działalności gospodarczej.

§ 16. 1. Kredytów długoterminowych z okresem spłaty do 20 lat i krótkoterminowych z okresem spłaty do 18 miesięcy udziela Bank Rolny.

2. Kredyty udzielane są na wniosek kredytobiorcy na podstawie opinii działającej przy banku komisji społecznej (kredytowej) składającej się z przedstawicieli prezydium powiatowej rady narodowej i powiatowego związku kółek i organizacji rolniczych lub Związku Samopomocy Chłopskiej.

§ 17. Wysokość i rodzaj kredytów, tryb przyznawania, sposób zabezpieczenia i terminy spłaty kredytów oraz inne warunki, ustala bank w zależności od przeznaczenia kredytów, wysokości środków własnych, jakie zespoły, spółki, zrzeszenia i kółka wnoszą na wykonywanie podjętych zadań gospodarczych, i możliwości płatniczych kredytobiorców.

IV. Kredyty dla rolników gospodarujących indywidualnie i dla członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych.

§ 18. Z kredytów mogą korzystać:

- a) rolnicy gospodarujący indywidualnie bez względu na areal posiadanej ziemi i rodzaj produkcji,
- b) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych na potrzeby związane z prowadzeniem gospodarstw przyzagrodowych, jeżeli w zakresie budownictwa nie korzystają z kredytów wymienionych w § 6.

§ 19. Kredyty udzielane są w formie długoterminowych i krótkoterminowych pożyczek.

§ 20. Pożyczki mogą być udzielane na rozwój produkcji roślinnej, na zakup inwentarza żywego i martwego, na budownictwo i remonty oraz na inne cele gospodarcze.

§ 21. Pożyczek długoterminowych udziela Bank Rolny, a krótkoterminowych kasy spółdzielcze. Bank Rolny może przekazać udzielanie pożyczek długoterminowych na poszczególne cele, poza budownictwem, kasom spółdzielczym.

§ 22. 1. Pożyczek dla rolników gospodarujących indywidualnie udzielają na wniosek ubiegających się: Bank Rolny na podstawie opinii komisji społecznej (§ 16 ust. 2) i kasa spółdzielcza na podstawie opinii komisji oszczędnościowo-kredytowej. Bank (kasa spółdzielcza) może zwrócić się do prezydiów gromadzkich, miejskich i osiedlowych rad narodowych o dostarczenie w zakresie posiadanych przez te prezydium danych — informacji, które okażą się niezbędne przy rozpatrywaniu wniosku o udzielenie kredytu.

2. Pożyczek dla członków spółdzielni produkcyjnych udziela bank (kasa spółdzielcza) na wniosek ubiegającego się, zaopiniowany przez zarząd spółdzielni.

§ 23. 1. Wysokość pożyczek długoterminowych i krótkoterminowych oraz sposób zabezpieczenia i terminy ich spłaty ustala bank (kasa spółdzielcza) dla każdego rolnika gospodarującego indywidualnie i dla każdego członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej w zależności od celu, na jaki udzielona jest pożyczka, i od możliwości płatniczych pożyczkobiorcy, z tym że górna granica zadłużenia w kredytach krótkoterminowych (poza zaliczkami kontraktacyjnymi i kredytami związanymi z kontraktacją) nie może w zasadzie przekraczać 10.000 zł.

2. Maksymalny okres spłaty pożyczek długoterminowych na budownictwo nie może przekraczać lat 20, a na inne cele lat 8. Maksymalny okres spłaty pożyczek krótkoterminowych nie może przekraczać 18 miesięcy.

V. Kredyty dla rzemieślników wiejskich.

§ 24. Z kredytów mogą korzystać rzemieślnicy wiejscy na bieżące wydatki związane z produkcją rzemieślniczą, na uruchomienie, budowę lub rozbudowę warsztatu, na zakup pierwszego wyposażenia oraz na inne wydatki związane z uruchomieniem i prowadzeniem warsztatu.

§ 25. Przepisy §§ 19, 22 ust. 1 oraz § 23 stosuje się przy udzielaniu pożyczek dla rzemieślników wiejskich, z tym że:

- a) pożyczek zarówno krótkoterminowych, jak i długoterminowych, na wszystkie cele poza budownictwem

do łącznej wysokości 20.000 zł udzielają kasy spółdzielcze,

- b) pożyczek na budownictwo oraz na pozostałe cele w wysokości ponad 20.000 zł udziela Bank Rolny.

VI. Kredyty dla ludności nierolniczej.

§ 26. Z kredytów mogą korzystać pracownicy służby rolnej i leśnej oraz inni mieszkańcy wsi, których głównym źródłem utrzymania nie jest rolnictwo, a którzy posiadają warunki do prowadzenia produkcji rolnej — na rozwój produkcji roślinnej i zwierzęcej oraz na budownictwo i remonty.

§ 27. Przepisy §§ 19, 21, 22 ust. 1 oraz § 23 stosuje się przy udzielaniu pożyczek dla ludności nierolniczej.

VII. Kredyty dla osiedleńców.

§ 28. Z kredytów mogą korzystać osoby, które w ramach osadnictwa rolnego osiedliły się na indywidualnych gospodarstwach rolnych i ogrodniczych, w spółdzielniach produkcyjnych, w państwowych gospodarstwach rolnych, w państwowym gospodarstwie leśnym oraz na działkach rzemieślniczych.

§ 29. 1. Na odbudowę i budowę budynków udzielane będą osiedleńcom kredyty długoterminowe w wysokości zezwalającej na przygotowanie pomieszczeń mieszkalnych, inwentarskich oraz warsztatów rzemieślniczych najniezbędniejszych do prowadzenia gospodarstwa. Z kredytów na budownictwo mogą korzystać również repatrianci na remont nie wyremontowanych przez Państwo budynków i budowę dalszych pomieszczeń potrzebnych do prowadzenia gospodarstwa.

2. Osoby, które osiedliły się na gospodarstwach indywidualnych, w spółdzielniach produkcyjnych oraz na działkach rzemieślniczych mogą otrzymywać kredyty długoterminowe lub krótkoterminowe na zakup niezbędnego inwentarza żywego i martwego oraz kredyty krótkoterminowe na zakup nasion, nawozów, paszy itp.

3. Osobom osiedlonym w państwowych gospodarstwach rolnych oraz w państwowym gospodarstwie leśnym mogą być udzielane kredyty długoterminowe na zakup niezbędnego inwentarza żywego i sprzętu domowego. Osoby osiedlone w państwowym gospodarstwie leśnym mogą otrzymywać ponadto kredyty krótkoterminowe na zakup nasion, nawozów itp.

§ 30. Kredyty określone w niniejszym rozdziale mogą być udzielane jedynie tym osiedleńcom, którzy posiadają karty osiedleńcze wydane przez prezydium powiatowych rad narodowych stosownie do § 11 ust. 2 uchwały nr 107 Rady Ministrów z dnia 25 marca 1957 r. w sprawie osadnictwa rolnego (Monitor Polski Nr 28, poz. 188).

§ 31. Przepisy §§ 19 i 21—23 stosuje się przy udzielaniu kredytów dla osób, które osiedliły się na indywidualnych gospodarstwach rolnych i ogrodniczych, w spółdzielniach produkcyjnych, w państwowych gospodarstwach rolnych i w państwowym gospodarstwie leśnym, a przepisy §§ 24 i 25 stosuje się przy udzielaniu kredytów dla osób, które osiedliły się na działkach rzemieślniczych, z tym że maksymalny okres spłaty kredytów udzielanych osadnikom na budownictwo nie może przekraczać 25 lat.

VIII. Kredyty dla instytucji i organizacji prowadzących działalność gospodarczą związaną z rolnictwem.

§ 32. Z kredytów mogą korzystać niepaństwowe instytucje i organizacje, jak np. zakłady wychowawcze, domy rencistów itp., na rozwój produkcji rolnej.

§ 33. Przepisy §§ 16 i 17 stosuje się przy udzielaniu pomocy kredytowej dla instytucji i organizacji.

IX. Przepisy końcowe.

§ 34. 1. W razie zużycia udzielonego kredytu niezgodnie z przeznaczeniem — cała pobrana suma podlega natychmiastowemu zwrotowi wraz z odsetkami i innymi należnościami.

2. Kredyt nie spłacony w terminie i nie sprolongowany oraz kredyt, który stał się wymagalny stosownie do przepisów ust. 1, podlega ściągnięciu w drodze egzekucji.

§ 35. Wysokość oprocentowania kredytów regulują odrębne przepisy.

§ 36. Na podstawie przepisów niniejszego zarządzenia Prezes Narodowego Banku Polskiego i Dyrektor Banku Rolnego — każdy w swoim zakresie — wydadzą szczegółowe instrukcje dla aparatu bankowego i kas spółdzielczych w sprawie zasad i trybu przyznawania pomocy kredytowej Państwa dla wsi.

§ 37. 1. Tracą moc:

- a) zarządzenie Ministra Finansów i Ministra Rolnictwa z dnia 4 lutego 1956 r. w sprawie zasad udzielania kredytów długoterminowych na nakłady inwestycyjne i produkcyjne rolnictwu spółdzielniom produkcyjnym,

b) instrukcja Ministrów Finansów i Rolnictwa z dnia 21 czerwca 1956 r. w sprawie udzielania pomocy kredytowej dla ludności wiejskiej (Monitor Polski Nr 57, poz. 625).

2. W odniesieniu do warunków spłaty kredytów udzielonych przed dniem wejścia w życie niniejszego zarządzenia mają zastosowanie przepisy obowiązujące w okresie, w którym kredyty te były udzielone.

3. Upoważnia się Bank Rolny do zmiany w porozumieniu z kredytobiorcami umów zawartych z nimi przed wejściem w życie niniejszego zarządzenia celem dostosowania warunków spłaty tych kredytów do przepisów niniejszego zarządzenia.

4. Kredyty krótkoterminowe i długoterminowe udzielone przed wejściem w życie niniejszego zarządzenia rzemieślnikom wiejskim przez Bank Rolny i Narodowy Bank Polski na wszystkie cele poza budownictwem wymienione banki przekazują do kas spółdzielczych, jeżeli łączne zadłużenie poszczególnego kredytobiorcy z tego tytułu nie przekracza kwoty 20.000 zł. Kredyty udzielone rzemieślnikom wiejskim przez Narodowy Bank Polski w wysokości ponad 20.000 zł Narodowy Bank Polski przekazuje Bankowi Rolnemu.

§ 38. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Finansów: w z. J. Dusza